

Ujvidéken maradni s a miniszter 1879-ben az alapítványok kezelését a központi állampénztárra, az intézeti felügyeletét és igazgatását pedig a budapesti görög keleti szerb egyházközségre bízta. Az utóbbi időben panaszok merültek fel a Matica ellen, hogy öszöndíjait és a kezelésére bízott alapítványok kamatait oly egyéneknek adja ki, a kik arra, politikai tekintetből, nem méltók. Trefort miniszter nem is késett a vizsgálat megindításával, mely azonban nem terjedt ki az egyet pénzügyi kezelésére, mert azt a vallás- és közoktatási miniszteriumban szokták évenként felülvizsgálni, hanem csupán a Matica irodalmi működésére. Ez már az ötödik vizsgálat, mióta a Matica Ujvidéken székel és vezetése Parcsetich Félix ujvidéki főispánra van bízva. Arról, hogy a Matica vagyonát a Tökölánium alapítványához csatolják, szó sem lehet, inkább talán arról, hogy a Matica ismét Budapestre költözzék s újból átvegye a Tökölánium vezetését s az intézeti alapok kezelését. A társulat legutóbb megválasztott elnökét, dr. Stanojevics Lázárt, a kormány nem erősítette meg állásában, mert azt állították felőle, hogy az extrém-pártihoz tartozik. Hazafias szerb körökben ezt határozottan tagadják. Szerintük Stanojevics dr. magyar-érzelmű ember, a ki sohasem vett részt a tulzók üzemében, politikai párt érdekében soha sem működött és nem volt tagja sem a Miltics, sem a Polit-pártnak. A legutóbbi választások alkalmával azonban Móríc Pál ellen Mocsáryra szavazott. Dr. Stanojevics első elnöke a Maticának, a kit a kormány nem erősített meg hivatalában.

A képviselőház pénzügyi bizottsága Zsigmond Vilmos elnökle alatt ma délelőtt 10 órakor tartott ülésében folytatta a helyi érdekű vasutakról szóló 1880. 31. tcikk módosítására és kiegészítésére vonatkozó törvényjavaslat részletes tárgyalását.

A 4. § negyedik pontja Darányi előadó indítványára, részben a közlekedési bizottság módosításának elfogadásával a következő szerkezetet nyerte: „A postaszállítási feltételeit, s ezek közt a postaszállításiért fizetendő s a szolgáltatással arányban álló méltányos évdíjat a közmunka és közlekedésügyi miniszter rendeleti úton szabályozza.“

A 6. §-ban Wahrmann és Hegedüs felszólalására azon módosítás fogadtatott el, hogy a közlekedési miniszternek jogában állandó közforgalmi szempontból oly helyi érdekű vasutaktól, melyek az államvasutakhoz vagy valamely állam-biztosítást élvező vasúthoz csatlakoznak, az engedélyokmányok értelmében vagy a jövőre engedélyezendő vasutaknál az engedélyezés folyamán az üzletnek a csatlakozó állami, illetve állambiztosítást élvező vasut részére leendő átadását követelni.

A 7. § második pontja a következő szerkezetben fogadtatott el: „Azon összeget, melyet a közlekedési miniszter keletkező helyi érdekű vasutak segélyezésére évente fordíthat, az egyes évek állami költségvetéseiben a nevezett miniszternek a pénzügyminiszterrel egyetértéssel teendő előterjesztései alapján a törvényhozás állapítja meg. E címen az állami költségvetés évenként 300.000 frtnál nagyobb összeggel meg nem terhelhető. Egy-egy helyi érdekű vasut ezen összegből nem segélyezhető többel, mint tényleges építési tőkájének tízedrészével.“

gubancolt hónapok s megalkotja belőle Árpád apánkat, vagy Zrínyi Miklóst. Járnak is a csudájára. Nézem én is tartozó bámulattal, mialatt az a titkos bánatos vágy hajt át szívemen, mért hogy a dicső Széchenyi s nagy Deák Ferencünk szobrai nincsenek szintén hóbul gyurva!

Egy ismeretes pékműhely öreg legénye, nagy arányokra hajló lelkét kiszabadítva a rászakott szűk méretekből: az ő hőemberének hihetetlen nagyságu suszterveknit nyomott a bal kezébe, a jobbikba meg akkora kiflüt, mint egy diadalív, vagy egy fia-szivárvány.

A Szervita-tér fiákerlovainak hűsége itatója meg (mint mondá: „bezdáni fi“) adózva a háborus áramlatnak, hatalmas medvét faragott ki az egyik órákásból, vörös fülüt, véres szájut, melynek fejéből este haragosan villantak szét a tüzes szemek. Szájában szivarládát szorongatott, melynek innenső lapjára e szerény fölhevítés volt írva: „Adományok a művész számára.“ Nem is vontam meg tőle elismerésem piculáját s csak az iránt nem nyertem fölvilágosítást, az a medve oldalt mért hasonlított egy vadkanhoz, hátulról meg, a hol merész ivben kunkorodott fel a dárdahegyű fark, a Szigfrid sárkányához? De ki keresné okát mind annak, ami egy művész lelkének rejtelmes műhelyében kavargó?... Tegnap, sajnos, nem csak hült, de fagyott helyét leltem a remeknek.

Befagytak a vizek. Nemcsak a légszész nyomását szerző vas fiókban, úgy hogy ki nem gyulhat a hidegtől a láng, de a városerdőnek az artézi kut mélyétől fűtött széles tavában is. Százak és százak karján csörög a halifax, amint gyalogszerrel kocognak ki a fényes tükör felé,

A törvényjavaslat többi szakaszai érdemleges módosítás nélkül elfogadtattak.

Külpolitikai hírek.

— jan. 7.

A Risztios-kabinet bukása, a Nord szerint, csak muló sikerű győzelme Ausztria-Magyarországnak. Az orosz zsoldon élő lap azt írja, hogy mindig, akárki áll a szerb kabinet élén, Ausztria-Magyarországnak számolnia kell Szerbiával.

A francia monarchiának megerősödését jelentik a szenátusi választások. Azt hitték, hogy kevesebb monarchistát választanak a tizenhét szenátor helyett; és ime, a választások eredménye huszonegyet küld a szenátusba. A köztársasági pártok mai egyenlensége mellett nem is csodálkozhatni az eredményen. A köztársaságiak maguknak tulajdoníthatják vereségüket.

A Bulgáriában montenegrói rablók által támasztott zendülés hírére, a melyről táviratunk ad hírt, megerősül. Bulgáriában már régen készült valami, a mint a szláv lapok már régóta jelezték. Hanem a zendülési kísérlet, melyet Nabokov volt bolgár kapitány vezérlete alatt hatvan montenegrói tett, csúfosan megghiúsult; a csendőrök és katonák szétugraszították a bandát, melynek vezére, Nabokov, fel akarta lázítani a népet. A nép azonban nem csatlakozott hozzája, és teljesen magára hagyatva volt kénytelen érezni a bolgár kormány erélyét.

Belgrádból érkezett hiteles tudósítás szerint ama bukaresti hír, hogy Milán király legközelebb Károly király látogatására Bukarestbe fog érkezni és onnét azután Jassyba fog utazni, teljesen alap-talan.

A francia kamarák f. hó 10-én fognak ismét összeülni. A kamara elnöke ismét Floquet lesz, a kinek megválasztása bizonyos; a szenátus elnökéül Leroyer megválasztása szintén biztosítva lesz.

Belgiumban, Hennegauban a munkás-mozgalom nagyon kezd elhatalmasodni. A szocialisták és anarchisták rendkívül serények és izgatják a munkásokat. Zola Germinalját két centimeos füzetekben árulják, hogy tömeges elterjedése legyen és ez nem kevésbé járul hozzá a forrongás szításához. Housseben az összes bányamunkások beszüntették a munkát, San-Longchampsban 1000 márvány-köszörüs állt ki a munkából.

Fővárosi ügyek.

— **A Lipótvárosi templom folyó évi építési programját** Ybl Miklós műépítész összeállította, s a főváros tanácsának bemutatta. E szerint ez évben a következő munkák lennének végrehajtandók, u. m.: 1. a kupoladob felépítése a második lábazati rétegtől a koszorupárkány felső

határvonaláig (körülbelül 1330 méter magasságban.) Ennek költségelirányzata a következő: kőmives munkákra 60,757 frt 27 kr; nyers sóskuti kővekre 40,509 frt 90 kr; kőfaragó munkákra 48,619 frt 66 kr; szobrász munkákra 10,323 frt 10 kr; vasanyagokra 3179 frt 50 kr; ács munkákra 9000 frt. Összesen 172,389 frt 43 kr. 2. A két főbejárati torony új köburkolásának folytatása a harangház ablakjainak csucsos fedő párkányától az óra fölötti főpárkány felső határvonaláig (körülbelül 750 méter magasságban.) Ennek költségelirányzata a következő: kőmives munkákra 13,355 frt 55 kr; nyers sóskuti kővekre 5689 frt 89 kr; kőfaragó munkákra 10,230 frt 27 kr; szobrász munkákra 179 frt 20 kr; vas munkákra 265 frt 50 kr; ács munkákra 3000 frt. Összesen 32,720 frt 41 kr. 3. A főbejárati és oromzati munkák befejezése, az oromcsoportozat, valamint a Krisztus-szobor és a két angyal alak elhelyezése, előbbi a nyugati oromzatba, utóbbiak a keleti oromzat csúcsára és a két sarkára. Valamennyi külső állvány leszedése. Ezen munkálatokra 24,204 frt 25 kr van előirányozva. Az 1888-ban teljesítendő összes munkák költségelirányzata szerint: **229,314 frt 09 kr**

— **A közoktatási bizottság** Alkér Gusztáv tanácsnok elnökle alatt ma foglalkozott a tandíjak fölemelése és az iskola-adó kérdésével. Szabó Károly jegyző ismertette a javaslatot, mely — mint tudjuk — a közoktatási kiadások és bevételek közötti helyesebb arány létesítése végett abban kulminál, hogy a főváros emelje föl az elemi iskolák tandíját 100 százalékkal, a polgári- és reáliskolákét 50 százalékkal, a kereskedelmi szakosztályokét 100 százalékkal s a központi iparrajziskolában is léptessen életbe 10 frtos és 30 frtos tandíjakat. Ezenkívül hozza be a város az 1 százalékos iskolai adót, minden házbér forint után 1 krt számítván. Ezek behozatalával a tanügyi kiadások, melyek most tízszeresét teszik a bevételeknek, ezek háromszorosára redukálódnának. Az ügyosztály az esetre, ha a bizottság más módot tud a helyzet javítására, szívesen járul hozzá. A javaslat fölött vita keletkezett:

Tenczer Pál azt emeli ki, hogy ő általában elfogadja a javaslatot, de ő az ingyenes néptanítás híve. Attól fél, hogy az iskolapénz megkésztetése által a város a szegények számát növeli s a tandíjmentességért sokkal több gyermek fog folyamodni, mint eddig. Azért ő helyesebbnek tartaná az iskolaadó behozatala mellett az elemi iskolákban az ingyenes népoktatást hozni be, a mit a bizottság már egy ízben el is fogadott s elvben a közgyűlés is helyeselt. A polgári s reáliskolákban a tandíjmelés ellen nincs észrevétele. Zichy Antal az ingyenes népoktatást nem pártolhatja; azon cso-

Meghalt Csanády bácsi.

Vigyázz a kerületedre, hogy hosszú életű légy a földön.

Ennek az alapigének igazságát pecsételte meg halálának halálával Csanády Sándor. Régi képviselő, akik a Ház atmoszféráját megszokták, meg nem tudnak élni, mint a délővi növény, egyebütt. Ha kivesszük őket ama üvegbura alól, mely az ország tanácstermének gömbjét befedi, a külső levegőben meg nem élnek, elfonnyadnak, meghalnak. Így halt meg nemrég a kedélyes Németh Albert és így pusztult el Csanády Sándor bátyánk is e hó 5-én kerekéi magányában.

Hiszzen persze, a képviselői minőségben is meg lehet halni, mert a halál nem kérdezősködik a mentelmi bizottságtól, hogy kiadják-e ezt vagy amazt a képviselő urat, — de mandátum nélkül minden bizonynyal meghal az, a ki husz évig megszokta a mandátumot.

Csanády kimaradt az öt éves parlamentből. Bizonyos Holló szélsőbali buktatta meg; a dolog nagy szenzációt csinált; sokan, még kormánypárti körökben is, sajnálták az originalis öreget s zokon vették a függetlenségi párttól, hogy ugyszólván az ő hallgatót beleegyezésével ejtődött el a „vén sas“ s élete alkonyán szegénységben elhagyatva kellett, kerekéi viskójába vonulnia, mely szemben áll a kerekéi váracscsal.

Valaha ő volt a várac ura, hatalmas ur, dussgazdag ember. Verőfényes idők voltak ezek. Még akkor nem volt Csanády Sándor „kommikus“ a saját pártja előtt. Még akkor „pártunk egyik kiváló oszlopa“ volt a neve, még pedig

ahol harsányan szól a zene, villamos tűz veti tündöklését a sima parketre, ahol ismeretlen gavallérok erős karján repül a lányka, míg a mama a berzenkedő peluche köpönyegben ül veszteg tehetetlenségben a parti flegória fűtetlen erkélyén — akár a kacsát költött kotló, kinek fia boldogan uszkál (csuszkál) a tóban (a tavon), ahová hű gondjaival nem követheti.

A szabados jégen ingyen korcsolyázók fe-gyelmezellen sokasága: közte egy-egy Paganini, aki fél korcsolyájának egyetlen g-hurján követ el csodákat. A többi, csizmája bőr talpán kíséri a művészt.

A fosztott plátánok alatt, a szűz hóban gyerekek hanyatt vágódva „feszületet“ játszanak. A várakozó fogatok kocsisai és cselédjei mellükön keresztbe csapkodva karjaikat, üzik a hideget. Az elektromos tűz a pihenő nehéz hó-nak finoman köszörült gyémántjaival játszik.

Ismét esik. A fehér sík töremeleiseiben éhe-sen ugrálnak a verebek. Pedig oly kevésből állana, vetni az istenadtáknak egy kis morzsát.

Meg az emberi koldusok! Szegény szegé-nyek! Hogy rohannak el mellettük az ő testvé-reik Jézusban! Ki fog ilyenkor megállni, kigom-bolkozni, kivájni a zseb fenekéről az erszényt, abból meg kikotorni a krajcárt?

Tegyük az apró pénzt a téli kabát külső zsebébe, így könnyebb szerrel férünk hozzá, s egyuttal a Jézuska szívéhez is, kinek boldog ünnepe csak e napokban ültük meg annyi sze-retettel.

Kérem!

Csicseri Bors.